

ANDREJ SLÁDKOVIČ
(1820-1872)

MARÍNA

1

Ja sladké túžby, túžby po kráse
spievam peknotou nadšený,
a v tomto duše mojej ohlase
svet môj je celý zavrený;
z výsosti Tatier ona mi svieti,
ona mi z ohňov nebeských letí,
ona mi svety pohýna;
ona mi kýva zo sto životov:
No centrom, živlom, nebom, jednotou
krás mojich moja Marína!

2

Ako vy, Tatry, keď oblak zlatý
na hory svoje hodíte:
tak ona duchom svojím mi šatí
tône v života úsvite.
Ako vy tamhor', Božie plamene,
svetiel ste žriedla, fagle, korene:
ona blesk myšlienky mojej! -
Ako vy, večné svetov zákony,
harmónij¹ Božích čarovné tóny:
tak tá mne os, zenit², kolej!

41

Možno mi tvojich úst sa odrieknuť,
možno mi ruky nedostať,
možno mi v diaľky žiaľne utieknuť,
možno mi nemilým ostať,
možno mi ústam smädcom umierať,
možno mi žialiť v samote,
možno mi život v púšťach zavierať,
možno mi nežiť v živote,
možno mi seba samého zhubiť! -
nemožno mi ťa neľúbiť! -

72

Slovensko mladé, rodisko moje
aj mohyla mojich kostí!
V tebe mám pekných obrazov dvoje
a dvoje veľkých ľúbostí! -
Ako je krásna tá moja deva,
aká k nej ľúbosť vo mne horieva:
tak ty a k tebe, otcina!
Ako tys' pekná, krajina moja,
ako mladistvosť milá mi tvoja:
tak pekná, milá Marína!

73

Chcel bych vás objat', kraje rodiny!
Náručie úzke, šíry cit:

jak mi je sladko v ňadrách Maríny
objatie vaše pocítiť!
Jak mi je blaho nič, nič nežiadať,
z objemu v objem naveky padať,
troch nebies slasti prijímať!
Vlast' drahú ľúbiť v peknej Maríne,
Marínu drahú v peknej otčine,
a obe v jednom objímať!

184

Mladosť! či tvoje milé zápaly
nie sú ohne svetlonosov?
Mladosť! Či tvojich túžob kryštály
nie sú slabou rána rosou? -
Oj, nač by nebo mohutnosť dalo,
keby mladistvé len snívať malo
ľudstvo zlaté kési hory! -
Mladosti vädnú, mladosť je večná,
ona je v zvratoch časov bezpečná,
lebo z časov večnosť tvorí.

185

A čo je mladosť? - Dvadsaťpäť rokov?
Ružových tváří hlad' jará?
Či údov sila? Či strmosť krokov?
Toto sa všetko zostará!
Mladosť je túžba živá po kráse,
je hlas nebeský v zemskom ohlase,
je nepokoj duší svätý,
je tá mohutnosť, čo slávu hľadá,
je kvetín lásky rajská záhrada,
je anjel v prachu zaviaty!

221

Zbohom, Siréna³! zbohom, dievčina
sipiach tých milých mi vln!
Šuhaju! tebou vládne otčina,
sľub a zákon verne vyplní! -
Vo svet neznámy s neznámou Vílou,
bárs sladkohlasou, bárs lícomilou,
v hrtan pustiť sa chladných vôd? -
Je Hron môj obraz môjho národa,
ale obraz ten predsa len voda,
a duch je slovenský národ! -

222

A ľúbosť - Ľúbosť k deve umrela,
keď umrela moja deva:
milenka hlasom človečím pela,
Siréna tak divno spieva:
Žiale poznané za slasť neznámu
dať a skutočnosť za tóňu klamu?
To osud môj nekáže mi:
Víla! Ty zostaň tam v svojom nebi -
mňa ešte zemské viažu potreby -
a vlast' moja je na zemi!

265

Vy, v dolách stínov ešte žijúci,
radu priateľa prijmite!
Verte v ľúbosti Eden⁴ žiaduci,
láskou sa k láske zažnite!
Jedno to, či sa v devu zaľúbiš,
či srdce svoje sláve zasľúbiš,
či vied ťa zajme obloha,
či národu svojmu zasvätiš,
či v objem šíry ľudstva zaletíš:
len zaľúb vo všetkom Boha!

266

Boh náš je láska, a láska jeho
v kráse sa svetu zjavila,
jedno, či v letku práška drobného,
či v letoch duchov sa skryla;
z večného toho čerpaj pokladu,
v ničom si dušu nezastav mladú,
až slávu ducha rozvinieš:
Len túž a horli v svätom zápalu,
či z hlbín vzlietneš a či z Uralu,
k nebu sa predsa vyšinieš!

267

Tys' mňa, anjel môj, cítiť učila
a v bránach života objala,
myšlienku z citov si mi rozvila,
z chlapectva mužnosť vyzvala:
Žili sme spolu pre vyššie žitie,
spolu cez zemských dní vlnobitie
v prístav tento sme pribyli;
by sme tu ambru jednu dýchali,
jeden med z jednej čaše pítjali
a dvaja jedno ľúbili.

291

Marína moja! teda tak sme my
ako tie Božie plamene,
ako tie kvety na chladnej zemi,
ako tie drahé kamene;
padajú hviezdy, aj my padneme,
vädnú tie kvety, aj my zvädneme,
a klenoty hruda kryje:
Ale tie hviezdy predsa svietili,
a pekný život tie kvety žili,
a diamant v hrude nezhnije!

¹ - harmónií, súzvukov

² - vrchol

³ - grécka bájoslovná morská bytosť
- symbol zvodnej ženy

⁴-raj